

Elektronisk SoFodring

Hvad gør forskellen
mellem en god stald og
en "DAKA-stald"

v/ Dorthe Poulsgård
Svinerådgivning Vest

Hvad er en god ESF-stald?

➤ Alle søer, uanset hvor de er i drægtigheden:

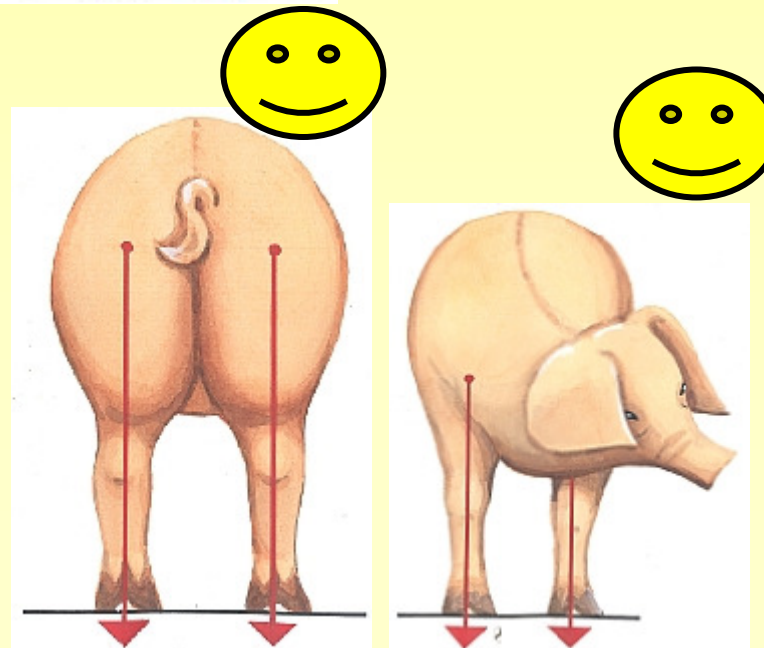
- Er i godt huld
- Går pænt på 4 ben

4 foderkurver - anvendes i hele drægtigheden

➤ Døde og aflivede søer

- Under 10% af årssøerne

Hvad er en god ESF-stald?

Periode		010409 300609	010109 310309	011008 311208	010708 300908	010708 300609
Antal dage		91	90	92	92	365
Orner ved status	Stk	5	6	6	5	5
Søer ved status	Stk	957	930	923	923	957
Gylte ved status	Stk	170 ?	213 ?	182	195	170
Die. grise ved status	Stk	2782	3153	2342	2884	2782
Solgte/overførte	Stk	8390	7632	8438	7849	32309
Producerede grise	Stk	8319	8114	8140	7995	32567
Foder/prod. gris	FEs	48	53	53	49	51
Sofoder/årsso	FEs	1424	1544	1537	1433	1485
Sofoder/frav. gris	FEs	48	56	51	50	51
Solgte gr. /årsso+gylt	Stk	29,8	27,4	30,2	28,4	28,9
Prod. grise/årsso+gylt	Stk	29,5	29,1	29,1	29,0	29,2
Frav. grise/årsso+gylt	Stk	30,1	29,7	28,6	29,5	29,4
Kuld/årsso + gylt	Stk	2,34	2,30	2,33	2,33	2,32
Årssøer incl. gylte	Stk	1130	1131	1109	1095	1116

Foder/prod. gris	FEs	48	53	53	49	51
Sofoder/årsso	FEs	1424	1544	1537	1433	1485
Sofoder/frav. gris	FEs	48	56	51	50	51
Solgte gr. /årsso+gylt	Stk	29,8	27,4	30,2	28,4	28,9
Prod. grise/årsso+gylt	Stk	29,5	29,1	29,1	29,0	29,2
Frav. grise/årsso+gylt	Stk	30,1	29,7	28,6	29,5	29,4
Kuld/årsso + gylt	Stk	2,34	2,30	2,33	2,33	2,32
Årssøer incl. gylte	Stk	1130	1131	1109	1095	1116
Faringer i perioden	Stk	636	652	640	640	2568
Fravønnede kuld	Stk	653	591	687	622	2553
			21	21	22	22
			14,9	14,5	14,6	14,7
			1,1	0,9	0,8	0,9
			2,0	1,9	2,2	2,0
			12,9	12,3	12,6	12,7
			30	29	30	30
Vægt ved fravønning	Kg	7,7	7,8	7,9	7,8	7,8
Døde indtil fravønning	%	13,6	13,4	15,1	13,8	14,0
Solgte-overførte / Uge	Stk	645	591	642	597	620
Løbninger/Uge	Stk	52,3	58,0	53,4	54,9	54,7
Faringer/Uge	Stk	48,9	50,7	48,7	48,7	49,2
Fravønninger/uge	Stk	50,2	46,0	52,3	47,3	49,0
	Stk	47,3	50,6	47,9	50,4	49,1
Spildfoderdage / kuld	Dage	9	12	11	10	11
Fra frav. til 1.løbn.	Dage	5	7	6	5	6
Omløbere	%	2,1	4,2	6,7	5,8	4,7
Faringsprocent	%	90,6	88,1	90,3	90,0	89,7
Udsatte og døde dyr	Stk	135	125	152	126	538
Døde dyr	Stk	24	13	29	33	99
% Døde af udsatte dyr	%	17,8	10,4	19,1	26,2	18,4

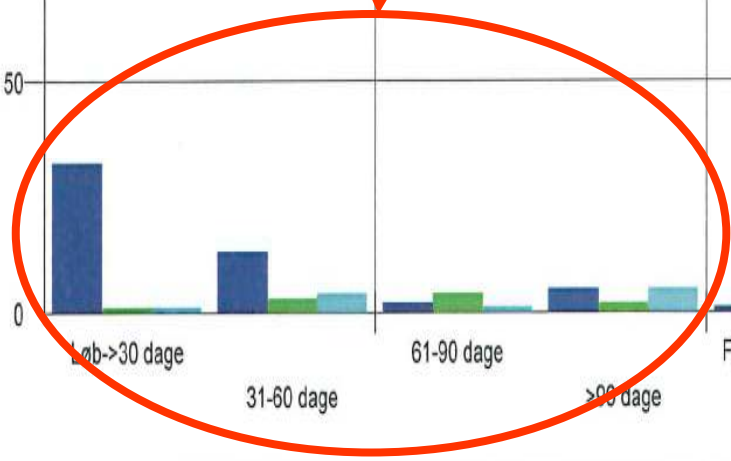
Find på E-kontrollen:

- Antallet af døde søer i det sidste år
- Antallet af årssøer

OBS: Datasikkerhed

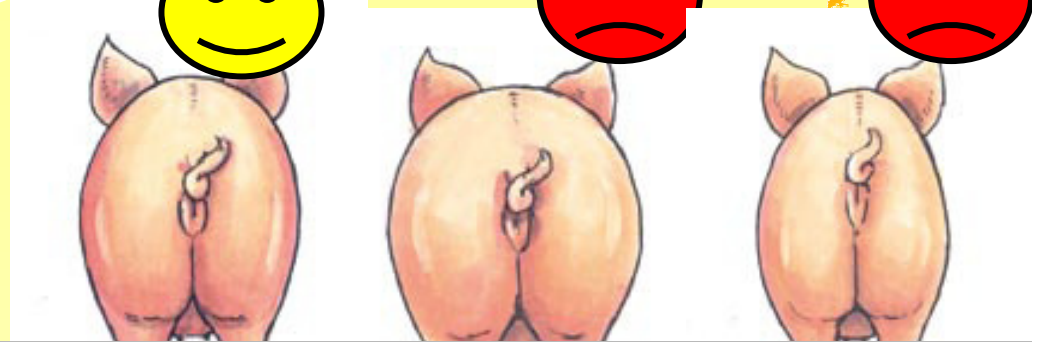

Søer og gylte slagtet, død eller aflivet i perioden fra løbning og indtil faring

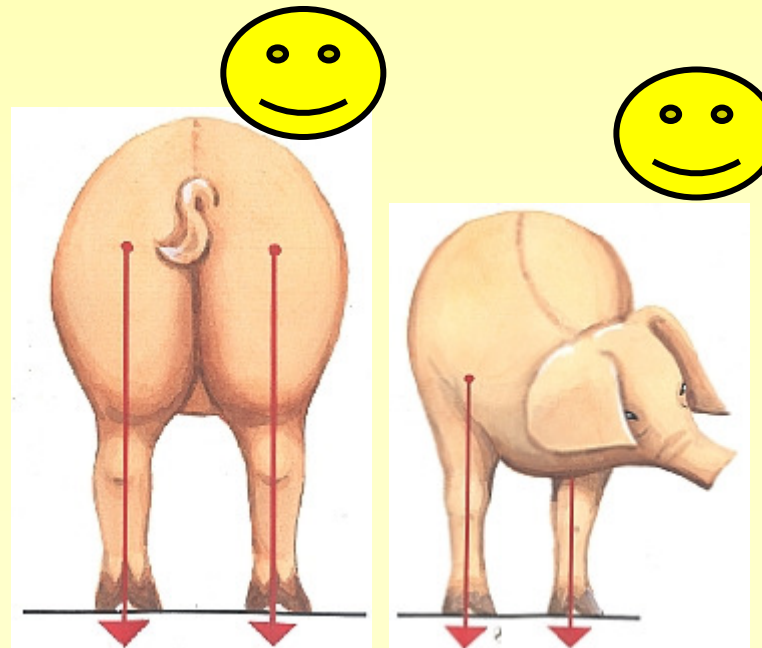

Hvad er en god ESF-stald?

- Alle søer, uanset hvor de er i drægtigheden:
 - Er i godt huld
 - Går pænt på alle 4 ben
- Døde og aflivede søer
 - Under 10% af årssøerne
- Personalet kan lide at være i stalden
 - Kommer dagligt i stalden
 - Udviser rettidig omhu

4 foderkurver - anvendes i hele drægtigheden

Hvad er en god ESF-stald?

Svinerådgivning Vest

Hvad er en god ESF-stald?

Bilag 8 - Journal – drægtighedssti/sygesti

Symptomer:

1. Ben/klov
2. Mager
3. Svag
4. Yversvamp

5. Vulvabid
6. Skuldarsår
7. Andet

Status efter behandling:

1. Rask
2. Viderebehandling
3. Sygesti
4. Aflivning

Afgået:

1. Aflivet
2. Slagtet
3. Selvdød
4. Drægtighedsstald
5. Farestald
6. Andet

Dato	Sti	So nr.	Symptom	Dyr til obs. (sæt x)	Pencillin (ml)	Cobaktan (ml)	Metacam (ml)	Sårspray	Antal behandlinger (sæt x)			Signatur	Status efter 3. behandling – på 6. dagen efter 1. beh.			Signatur	Status efter 3. behandling – på 6. dagen efter 1. beh.			Afgået			
																						Dato	Årsag

Obs! Se brugsanvisning på bagsiden

Hvor hopper kæden af?

Svinerå

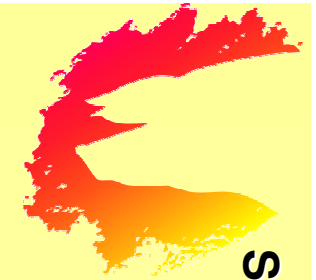
1. Mangelfuld fodertildeling

1. Levnelister
2. Træning
3. Stationsindstilling
4. Belægning i stien

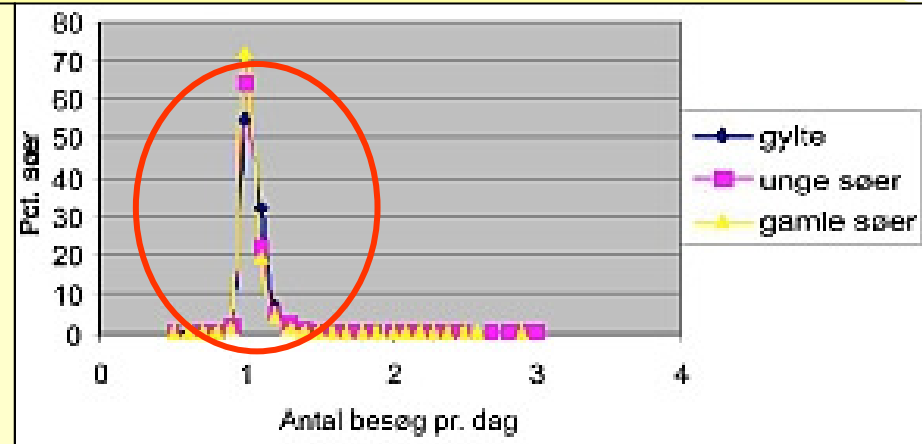
2. Gruppestruktur

Fodertildeling

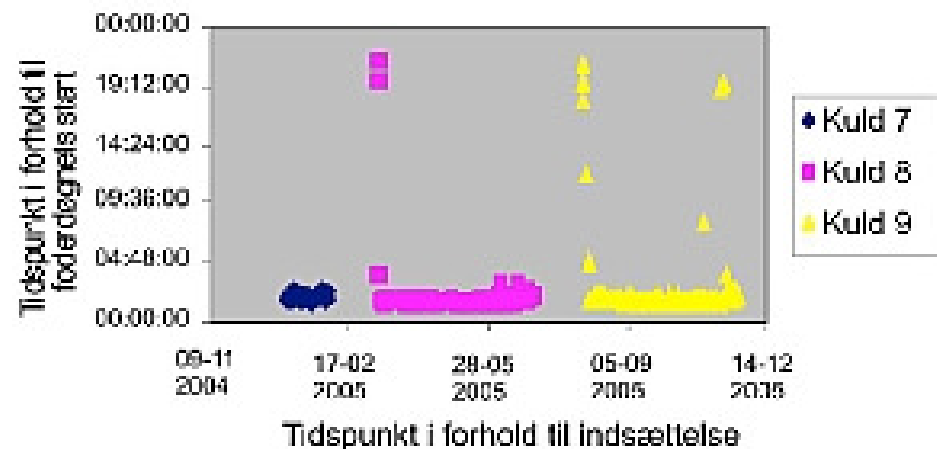
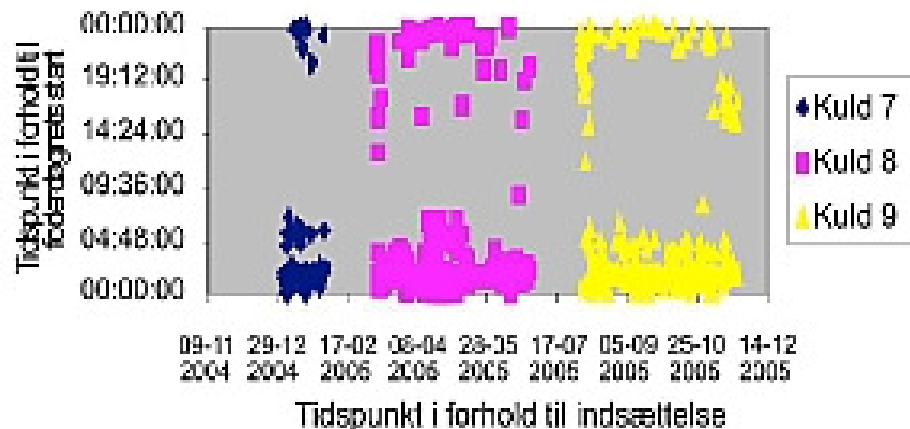
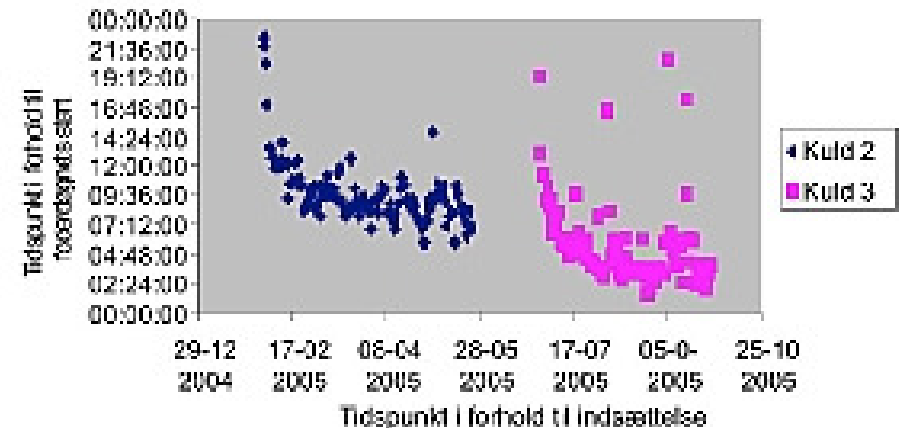
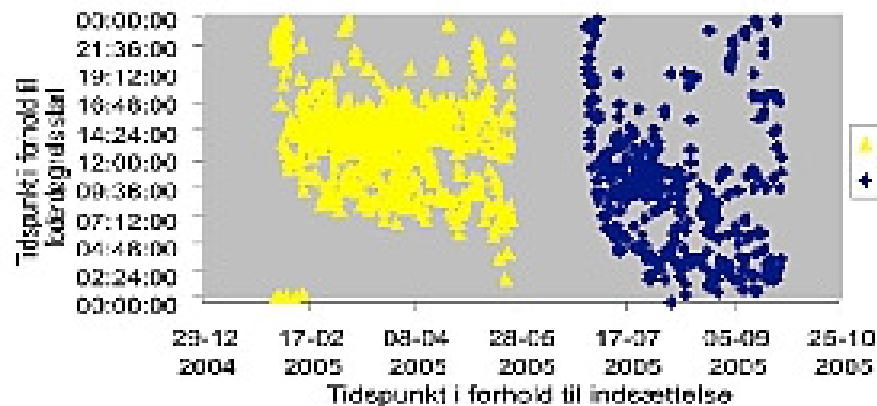

➤ Uden mad og drikke du´r helt en ikke.....

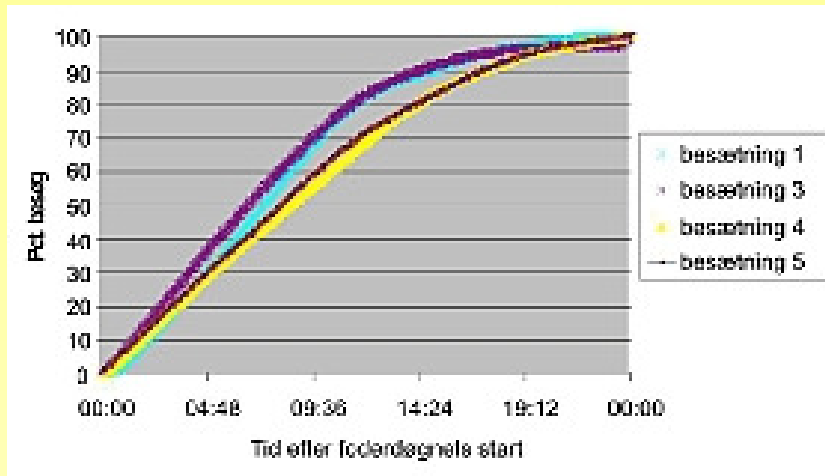
Antal besøg pr. so pr. dag i foderstationen

Tidspunkt for besøg i foderstationen

- Ædetidspunktet bliver tidligere og tidligere gennem drægtigheden
- Nyindsatte dyr æder senere på foderdøgnet
- Ældre søer æder først på foderdøgnet

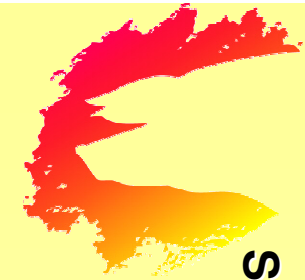
Fodertildeling

Fordeling af foderbesøg hen over døgnet

- De fleste søer har ædt deres foderration 14-16 timer efter foderdøgnet start
- Frekvensen af tombesøg stiger op til foderdøgnet start

Levnelisten

- De søer, som ikke har ædt op, kommer på
- Det bestemmes på bedriftsniveau, hvornår soen kommer på listen

Driftskontrol		>> Dyr ikke fodret <<		Stationsbesøg		Oversigt		H					
☑ Dyr med restforråd				☐ Vis oplæringsdyr.									
☐ Dyr ikke fodret				☑ i dag		☑ 1D		☑ 2D		☑ 3D		☐ 4D	
* Dyr nr.	-1-	St	Forråd	Akt.	i dag	1D	2D	3D	4D	Besøg			
112	050	3	3,51	0,00	0,00	3,50	3,50	3,50	3,50	0			
187	050	3	3,49	0,00	0,00	3,50	3,50	3,50	3,50	0			
562	003	1	2,56	0,00	0,00	2,60	2,60	2,50	2,50	0			
570	006	1	2,47	0,00	0,00	2,50	0,00	0,00	0,00	0			
577	007	1	2,45	0,00	0,00	2,50	2,40	2,40	2,40	0			
XXA001		3	2,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0			
429	009	3	2,80	0,00	0,00	0,00	2,80	2,80	2,80	0			

Når levnelisten bliver alen lang..

- Listen skrives ud 3 gange om ugen
 - De søer, der kommer på listen har:
 - I bedste fald ikke ædt i går
 - I værste fald har søerne ikke ædt i 3 dage!!!!
 - Søerne kigges efter 3 gange om ugen....
- Listen skrives ud når personalet møder ind kl. 7
 - Levnelisten referer til det seneste foderdøgn
 - Alle søer er ikke nået at komme gennem foderstationen i dag, hvorfor der er mange søer på listen
 - Søer på listen har ikke ædt op i går
- Søer, der mangler at æde 100 g foder kommer på levnelisten
 - Det ideelle er at søer, der mangler at æde 0,5 FEso af deres dagsration kommer på listen

Levnelisten

Best practice:

- Listen udskrives dagligt
 - alle ugens 7 dage
 - ca. 14 timer efter foderdøgnet start
- Alle søer fodres dagligt !!!!
- Søer, der ikke æder, fejler noget.....
- Søer på levnelisten
 - findes og hjælpes igennem stationen
- Hurtigere at hjælpe få søer dagligt
- Relevant behandling kan sættes i værk omgående inden dyret bliver mere svagt

Levnelisten

- Hvorfor kommer en so på levnelisten:
 - Defekt øremærke
 - Fejl på stationen (låger/udfodring)
 - Soen er ikke i stalden eller er død
 - Manglende træning – soen bange for stationen
 - Overførsel af fodermængde til den næste dag
 - Soen er i brunst
 - Soen har dårlige ben
 - For mange søer pr. station

Hvor hopper kæden af?

Svinerå

1. Mangelfuld fodertildeling

1. Levnelister
2. Træning
3. Stationsindstilling
4. Belægning i stien

2. Gruppestruktur

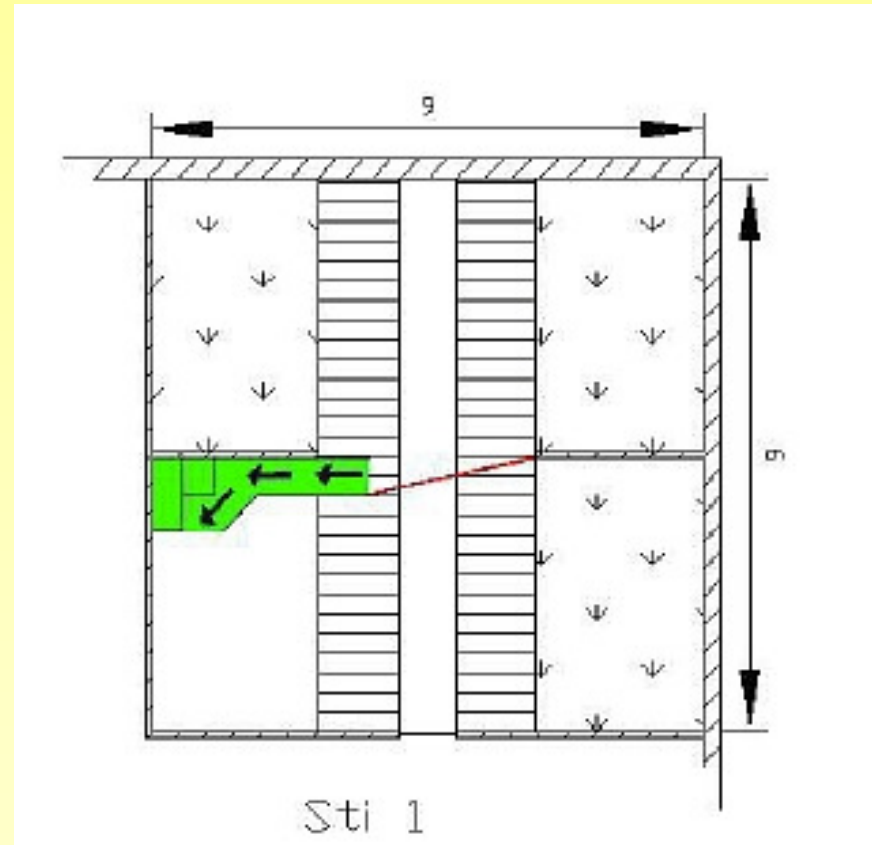
Træning i brug af foderstation

- Én ting af gangen
- Ingen træning:
 - Lige før løbning
 - Under flushing
- Poltetræning anbefales
 - Separat sti
- Træningsstation skal ligne den rigtige station

Træning i brug af foderstation

- Dag 1.
 - Sæt øremærker i
 - Normal morgenfodring
 - Dyrene flyttes til træningssti
 - Stationen åben, intet foder
- Dag 2.
 - Stien deles i 2
 - Tildel ½ dagsration
 - Observer
 - Brug levnelisten og hjælp manglende dyr igennem
- Dag 3-7.
 - Der trænes dagligt
 - Ca. 1 uges læretid
 - Kan sættes sammen med øvede polte i løbet af 2-4 uger

Træning i at omgås andre grise

- Socialisering
 - Skal lære hvordan og hvornår, der udvises dominerende og underlegen adfærd gennem egne erfaringer.
 - Poltene er opstaldet med jævnaldrende siden fødsel og møder derfor ikke større og stærkere grise
 - Klassisk: Gylte slås konstant med de øvrige søer indtil gyltene segner
 - Erfaringer skal drages uden dyrene får skader
- Hvad man i ungdommen nemmer, man ej i alderdommen glemmer...
 - Polte blandes således aldersspændet i flokken bliver 1-2 måneder
 - Poltene skal prøve at være både de små og de store
 - Fordele:
 - Letvægtere, kan lettere flygte og undgår benskader
 - Skal ikke opretholde en drægtighed
- Foreløbige resultater fra socialiserede:
 - Finder hurtigere ind i lejet
 - Forventer øget holdbarhed i hele solivet

Hvor hopper kæden af?

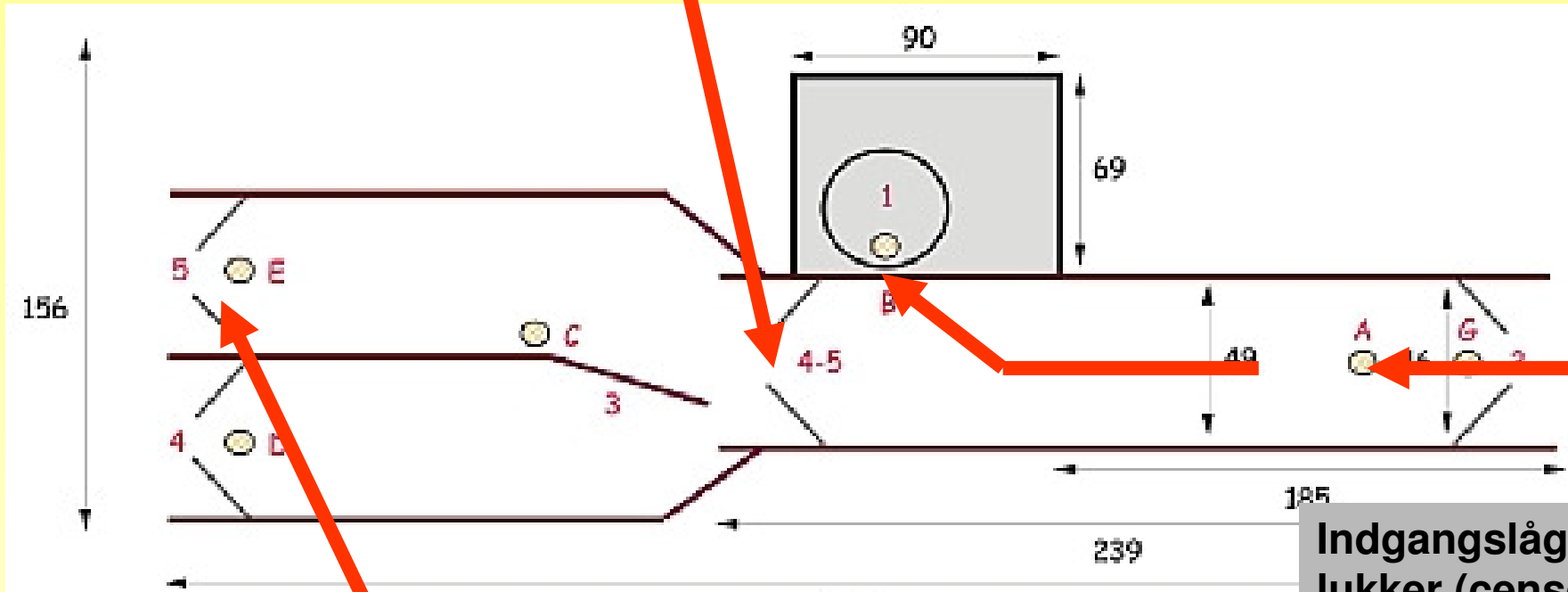
Svinerå

1. Mangelfuld fodertildeling
 1. Levnelister
 2. Træning
 3. Stationsindstilling
 4. Belægning i stien
2. Gruppestruktur

Foderstationen

Soen åbner selv lågerne og kan gå ud

Indgangslågen åbnes (Censor)

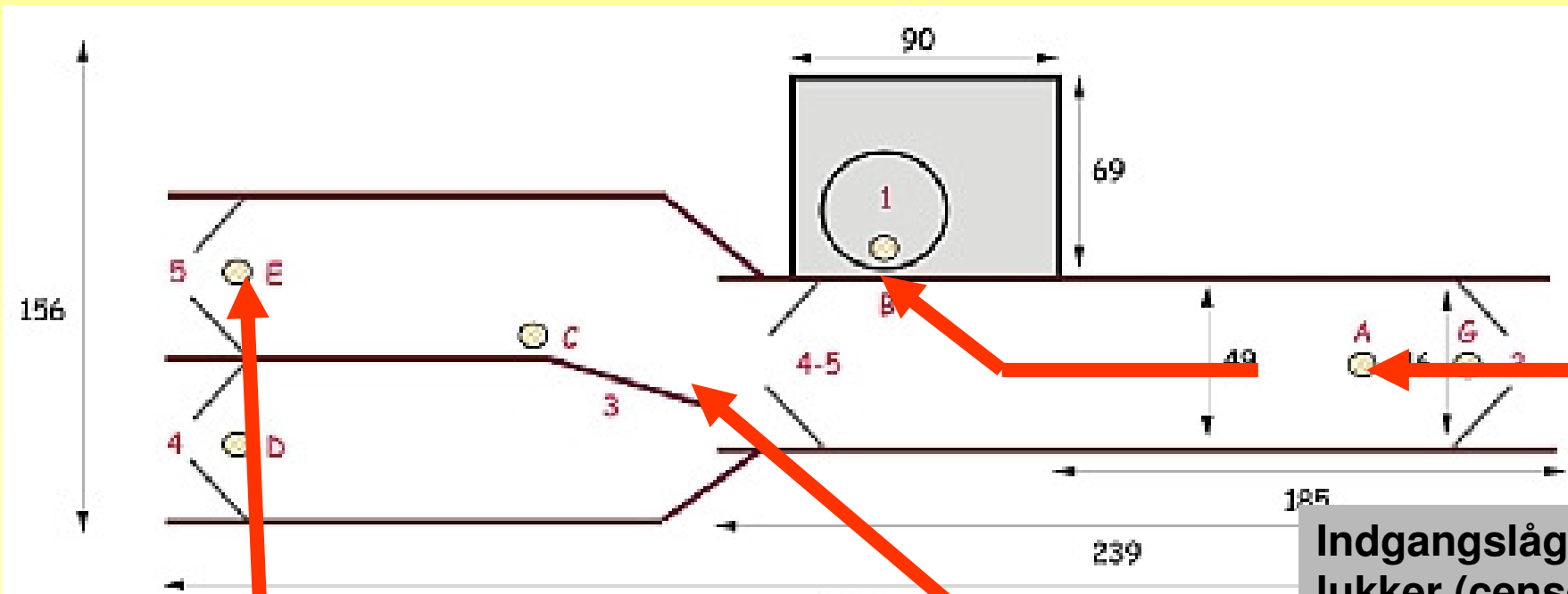
Censor:

Hvis soen har forråd åbnes til fodertrug

Hvis soen ikke har forråd åbnes indgangslågen

Indgangslågen lukker (censor)

Separation

Separationslågen
svinger tilbage, når soen
er registreret. (Censor)

Censor:
Registrer om soen skal
separeres fra og låge
svinger om

Indgangslågen
lukker (censor)

Lukketider

Soen bestemmer hastighed for åbning af lågerne

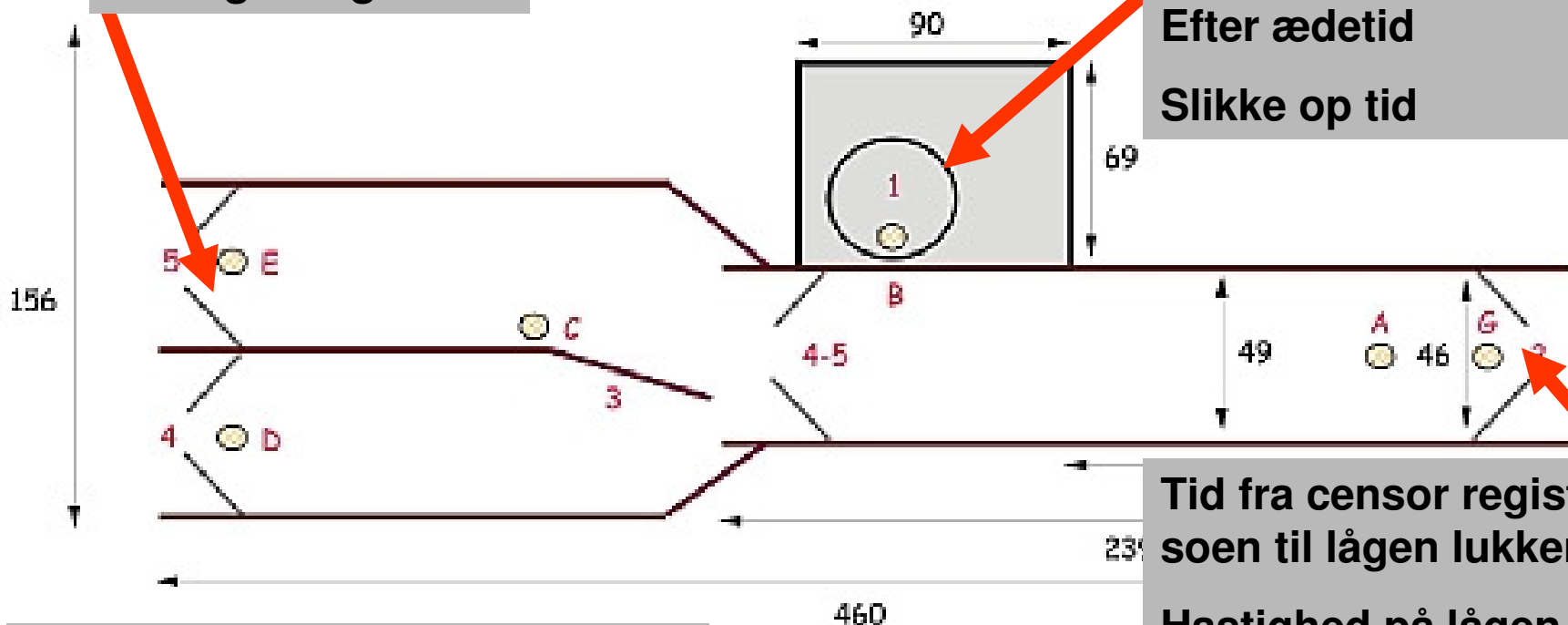
Tid fra indgangslåge lukker til trug åbner

Genkendelses tid

Ædetid mellem portioner

Efter ædetid

Slikke op tid

ning Vest

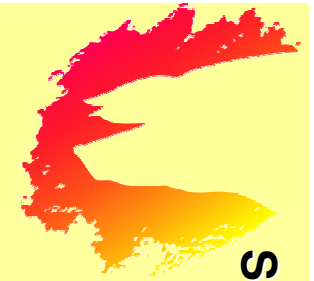
Tid fra censor registrerer soen til lågen lukker

Hastighed på lågen

Alle tider er fabrikantafhængig

Besætningsafhængig, træning, alder, tørfoder, vådfoder, fodersammensætning

Hvor hopper kæden af?

Svinerå

1. Mangelfuld fodertildeling

1. Levnelister
2. Træning
3. Stationsindstilling
4. Belægning i stien

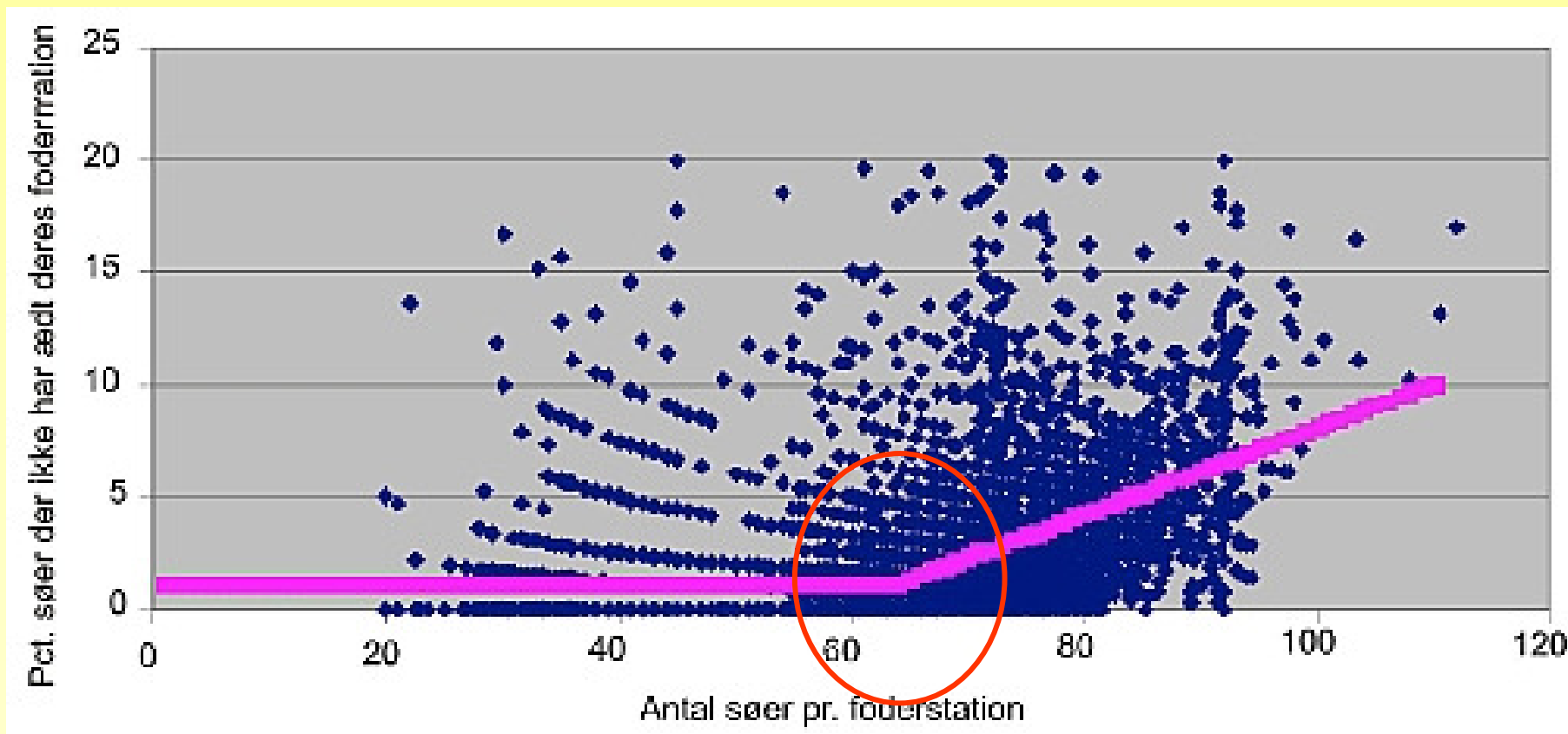
2. Gruppestruktur

% søer, der ikke har ædt deres foderration,
som funktion af antal søer pr. station

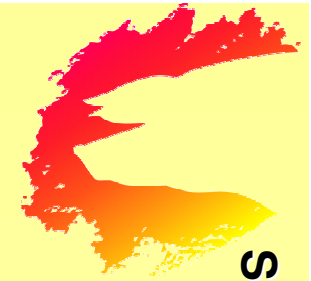

Svinerådvniina Vest

63 - 65 søer pr. foderstation

Belægning

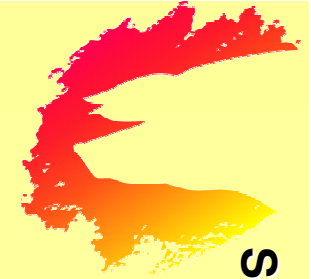
- Lejeareal
 - 1,3 m² leje pr. so
 - 0,95 m² leje pr. gylt

- Totalareal
 - 0 – 17 søer:
 - 2,80 m² pr. so for de 4 første søer
 - 2,20 m² pr. so for de 6 næstfølgende søer
 - 2,00 m² pr. so for de 7 næstfølgende søer
 - 18 – 39 søer
 - 2,25 m² pr. so
 - Flere end 39 søer:
 - 2,025 m² pr. so

 - 0 – 20 gylte:
 - 1,90 m² pr. gylt for de første 10 gylte
 - 1,70 m² pr. gylt for de 10 næstfølgende gylte
 - 21 → gylte:
 - 1,50 m² pr. gylt for hver yderligere gylt

Hvor hopper kæden af?

Svinerå

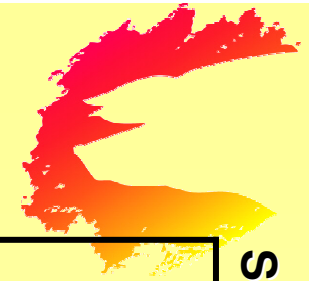
1. Mangelfuld fodertildeling

1. Levnelister
2. Træning
3. Stationsindstilling
4. Belægning i stien

2. Gruppestruktur

Gruppestruktur

	Dynamisk		
Indsættelse	Ugentlig		
Rangkampe	Ugentlig		
Overblik			
Udnyttelse af station			
Separation	Ja		

Gruppestruktur

	Dynamisk		Stabil
Indsættelse	Ugentlig		Kun 1 gang
Rangkampe	Ugentlig		1 gang
Overblik			
Udnyttelse af station			
Separation	Ja		Nej

Gruppestruktur

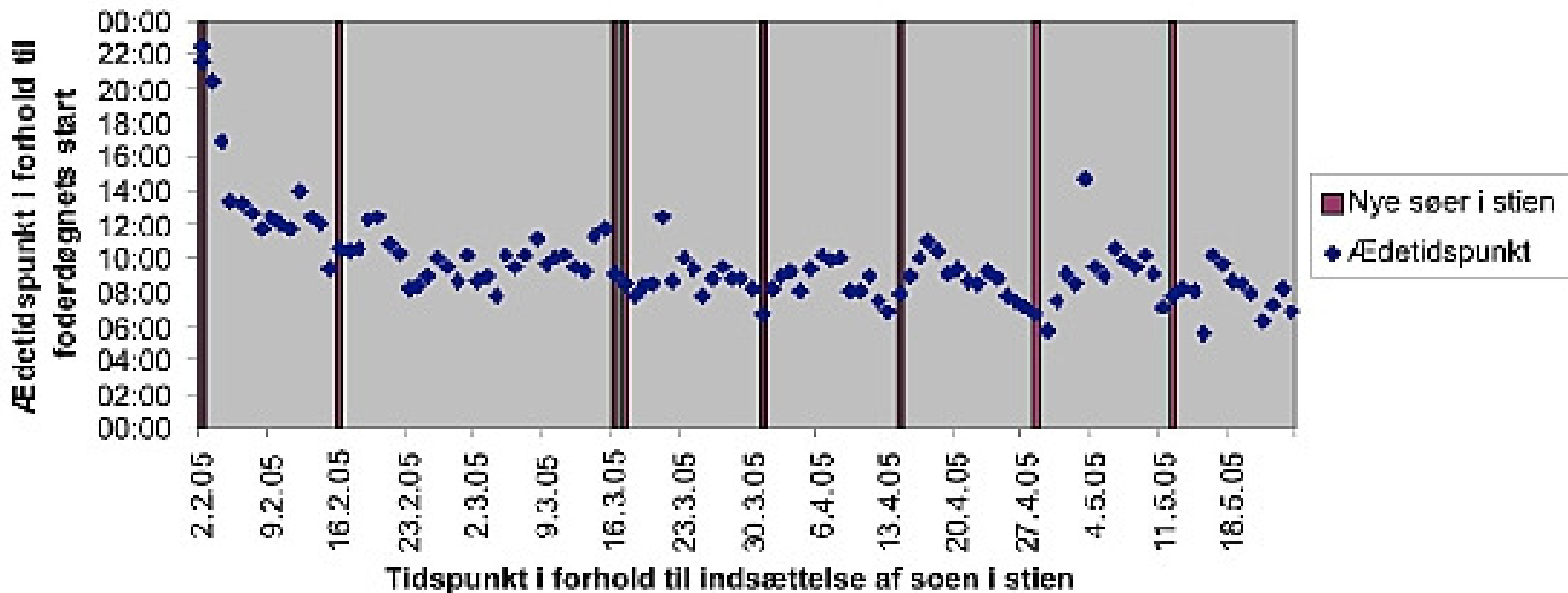

	Dynamisk	Semistabil	Stabil
Indsættelse	Ugentlig	3-4 uger imellem	Kun 1 gang
Rangkampe	Ugentlig	Hver 3. eller 4. uge	1 gang
Overblik			
Udnyttelse af station			
Separation	Ja	Ja	Nej

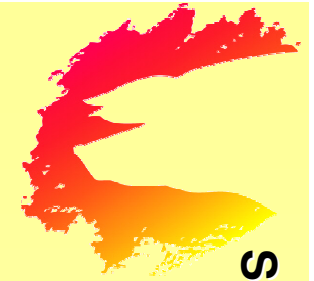

Konsekvens i dynamiske grupper

- En udvalgt so's ædetidspunkt i relation til indsættelse af nye dyr i flokken
 - Øget risiko for uro/slagsmål foran stationen

Anbefaling

Svinerådgiv

1. 4 foderkurver til drægtige søer
2. Konsekvent politik vedr. sygestier og brugen af dem
3. Levnelisten udskrives dagligt
4. Poltene trænes i brugen af foderstationen samt i omgang med artsfæller
5. Stationerne er indstillet korrekt og alle låger virker efter hensigten
6. Belægning i stien
7. Stabile grupper

Tak for
opmærksomheden